

ZESTAW ĆWICZEŃ MAJĄCYCH NA CELU WYWOŁANIE PRAWIDŁOWEJ ARTYKULACJI GŁOSEK SZEREGU SYCZĄCEGO (s, z, c, dz)

Ćwiczenia języka:

- Kierowanie wysuniętego języka w kąci ust – naprzemiennie język długi i wąski lub krótki i szeroki (np. Żyrafa i słoń grają w tenisa);
- Unoszenie języka na górną wargę – język wąski i szeroki (stawiamy kropkę lub chowamy całą wargę) przy szeroko otwartej buzi;
- wysuwanie i chowanie języka pomiędzy zbliżonymi zębami (czeszemy język);
- oprzeć czubek języka o dolne zęby – język wybrzusić tak aby górne zęby skrobały jego grzbiet (drapiemy koci grzbiet);
- robienie z języka rurki;
- unoszenie języka na górne zęby a następnie przesuwanie go w kierunku podniebienia miękkiego (malowanie sufitu);
- przesuwanie językiem po wewnętrznej i zewnętrznej stronie zębów górnych i dolnych (lakierowanie zębów);
- mlaskanie czubkiem i środkiem języka , przyssanie języka do podniebienia przy szeroko otwartej buzi (pokaż jak ssiesz cukierka);
- żucie brzegów języka zębami trzonowymi z obu stron jednocześnie

Ćwiczenia warg:

- szerokie otwieranie i zamykanie ust (śpiewak operowy);
- naprzemiennie całuski i uśmiechy;
- naprzemiennie robienie wesołej i smutnej miny (kąci ust do góry lub do dołu);
- układanie dolnej wargi na górną i odwrotnie (chowanie wargi);
- naprzemiennie przygryzanie warg górnej i dolnej zębami;
- naprzemiennie zasłanianie zębów górnych i dolnych wargami;
- gwizdanie, parskanie, cmokanie;
- wymawianie z przesadną dokładnością samogłosek: a, o, e, u, y, i;

Ćwiczenia żuchwy:

- opuszczanie i zamykanie szczęki dolnej;
- poruszanie żuchwą w linii poziomej (wahadełko)

- naśladowanie żucia krowy;

Ćwiczenia można wykonywać naprzemiennie przy zamkniętych i otwartych ustach.

Wywoływanie prawidłowej artykulacji głoski „s”

- rozciągamy wargi i wypowiadamy „eee...” - język leży za dolnymi siekaczami na dnie jamy ustnej; utrzymując podany układ języka polecamy przymknąć usta a zęby zbliżyć do siebie ;
- przed lustrem wypowiadamy wydłużone „eeeeesssss” – dziecko kontroluje układ narządów mowy w lustrze;
- aby mieć pewność, że język w trakcie wymawiania głoski nie zmieni położenia można polecić dziecku aby przytrzymało czubkiem języka przy zębach np. supeł zawiązany na nici, kawałeczek andruta itp.
- Można polecić dziecku aby zagryzło słomkę do picia ułożoną pośrodku języka, wsuniętą na około 2 – 3 cm w głąb jamy ustnej – przy tym układzie dziecko próbuje dmuchać;
- Należy zwrócić uwagę, aby zgryz dziecka podczas artykulacji był naturalny

Utrwalanie prawidłowej artykulacji głoski:

- Utrwalanie głoski w izolacji przy zachowaniu prawidłowego układu języka :
 - syczenie do środka pustej butelki (zaklinanie węża);
 - popychanie „syczeniem” piłeczki pingpongowej, piórka, papierowej małej łożeczki na wodzie;
 - robienie fal na wodzie w misce (marszczenie wody)

- Utrwalanie głoski w sylabach poprzez

- powtarzanie sylab:

Sa, so, se, su, sy

asa, aso, ase, asu, asy,

osa, oso, ose, osu, osy,

esa, eso, ese, esu, esy,

usa, uso, use, usu, usy

ysa, yso, yse, ysu, ysy

- zabawy w wymyślanie słów zaczynających się na wyćwiczone sylaby

3. Utrwalanie głóski w wyrazach:

Sala, sałata, sanki, samolot, samochód, sandały,
sarna, sobota, sok, soda, sople, sowa, ser, seler,
sukienka, surowy, suchy, sól, syrop, synek;

masa, kasa, klasa, pasek, piasek, basen, fasola, osa,
kosa, włosy, wąsy mięso, las, nos, kłós, pies, lis;

schody, sklep, skakanka, słoma, słoik, smutny,
smoła, snopek, spodek, spodnie, stół, stopa,
stary, stodoła, studnia, sweter;

laska, maska, deska, miska, masło, list most, sosna,
pasta, miasto, pusty, usta, kapusta, sos, sasanka,